

РЕШЕНИЕ

№ 1741

София, 10.02.2017

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Четвърто отделение, в съдебно заседание на тридесет и първи януари в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:НИНА ДОКТОРОВА

ЧЛЕНОВЕ:ТАТЯНА ХИНОВА

КРАСИМИР КЪНЧЕВ

при секретар
на прокурора

Татяна Щерева
Ася Петрова

и с участието
изслуша
докладваното

от съдията **КРАСИМИР КЪНЧЕВ**
по адм. дело № 12987/2016. ☐

Производството по делото е по реда на чл.145 - 178 във вр. с чл.132, ал.2, т.8 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.24 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС).

Образувано е по жалба на [ЮЛ], подадена чрез С. Т. Т., в качеството на председател и представляващ [ЮЛ]. Жалбата е срещу решение №4000-НР от 11.11.2016г. на Централната изборителна комисия (ЦИК), с което са обявени резултатите от проведения на 06.11.2016г. национален референдум. В жалбата са изложени подробно доводи за нищожност на обжалваното решение, тъй като то се основава на друго решение №3999-НР от 11.11.2016г. на ЦИК, което е нищожно поради липса на компетентност на неговия издател. Твърди се също нищожност на обжалваното решение поради несъответствието му с целта на закона, а при евентуалност – нищожност само в частта на обжалваното решение, в която е постановено „Налице е хипотезата на чл.23, ал.3 от ЗПУГДВМС“. Също при евентуалност се твърди незаконосъобразност на решението на ЦИК поради противоречие с материалния закон, съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неспазване на установената форма поради липса на фактически и правни основания за неговото издаване и несъответствие с целта на закона – отменителни основания по смисъла на чл.146, т.2, т.3, т.4 и т.5 от АПК. Искане се обявяване нищожността на оспорваното решение, а при евентуалност в посочената му част. Също при евентуалност се претендира отмяна на обжалваното решение.

Ответникът - Централна изборителна комисия, чрез процесуалните си представители членовете на ЦИК Мария Бойкинова и Росица Матева, в съдебно заседание и с представена писмена защита с характер на писмени бележки, излагат становище за неоснователност на жалбата. Молят същата да бъде оставена без уважение.

Участващият по делото прокурор от Върховна административна прокуратура дава мотивирано заключение за основателност на жалбата. Предлага обжалваното решение да бъде отменено.

Върховният административен съд, четвърто отделение, като взе предвид данните по преписката, доводите в жалбата и мотивите на обжалваното решение, преценява следното:

Жалбата е допустима като подадена от надлежна страни и в законоустановения седемдневен срок по чл.24 от ЗПУГДВМС от обявяване на решението.

Разгледана по същество жалбата е частично основателна.

От фактическа страна се установява, че жалбоподателят - [ЮЛ], е внесъл на 08.02.2016г. в 43-то Народно събрание /НС/ на РБългария предложение за провеждане на национален вписан по посочени в предложението шест въпроса /л.35-43 от делото/. С решение на Народното събрание от 12.05.2016г. е взето решение за провеждане на национален референдум по предложените шест въпроса /според публичния сайт на НС/. С решение №9 от 28.07.2016г. на Конституционния съд по конст. дело №8/2016г. е обявено за противоконституционно решението на Народното събрание за произвеждане на национален референдум в частта по три от въпросите /точки 2, 4 и 6 от решението на НС/. Така решението на НС за провеждане на националния референдум е останало за три въпроса: 1. Подкрепяте ли народните представители да се избират с мажоритарна изборителна система с абсолютно мнозинство в два тура? 2. Подкрепяте ли въвеждането на задължително гласуване на изборите и референдумите? и 3. Подкрепяте ли годишната държавна субсидия, отпускана за финансиране на политическите партии и коалициите, да бъде един лев за един получен действителен глас на последните парламентарни избори?

С Указ №279 от 08.08.2016г. на Президента на републиката е определен 06.11.2016г. за дата на произвеждане на националния референдум по трите въпроса.

Във връзка с произвеждане на референдума ЦИК е издала решение №3527-НР от 16 септември 2016г., с което е приета Методика за определяне на резултатите от гласуването на националния референдум на 06.11.2016г.

На 06.11.2016г. е проведен националният референдум по обявените въпроси.

С решение №3999-НР от 11.11.2016г. на Централната изборителна комисия е одобрен анализа на несъответствията, който е Приложение №5 към решението и окончателните числови данни от гласуването в националния референдум, и е актуализирала базата данни на резултатите от произведения национален референдум на 6 ноември 2016г. Като правни основания за приемане на това решение ЦИК се е позовала на разпоредбите на §2 от ПЗР на ЗПУГДВМС и чл.346, ал.1, 2, 3 и 4 от Изборния кодекс /ИК/. А като фактически основания са посочени констатирани несъответствия в 345 от 12340 протоколи на Секционни изборителни комисии /СИК/. Несъответствията в протоколите на СИК са анализирани в четири точки, а конкретните изменения в цифровите данни по всяка от четирите точки са направени в приложения от №1 до №4. С оглед предмета на оспорване, очертан в жалбата на оспорващият, от значение за настоящото производство е т.1 от решение №3999-НР/11.11.2016г., по която несъответствията за отстранени в приложение №1 към решението на ЦИК. В тях е посочено, че в 44 протокола на СИК, описани в приложение №1 към решението, ЦИК е установила грешка при попълване на т.4 от протоколите на СИК: „Брой на намерените бюлетини в кутията без плик“. ЦИК е установила, че в тази т.4 е записано число, съответстващо на броя на гласувалите според намерените в кутията за гласуване пликосе /т.3 от протокола/ и/или на броя на гласувалите според подписите в изборителния списък /т.2 от протокола/. ЦИК след анализ е приела, че според установените резултати в т.5.1., т.5.2., т.5.3. и т.6, в 44-те секции са гласували брой гласоподаватели, посочени в т.2 и т.3 от протоколите на СИК. Затова ЦИК е счела, че в 44-те протокола на СИК е допусната очевидна фактическа грешка, изразяваща се в повторение на т.4 в числата от т.3 и т.2 на протоколите. Затова ЦИК е приела, че посоченото в т.4 на тези протоколи число, представляващо „Брой на намерените бюлетини в кутията без плик“ е равно на 0 „нула“ за всеки от 44-те протокола.

Решение №3999-НР/11.11.2016г. на ЦИК е оспорено пред Върховния административен съд /ВАС/ от [ЮЛ] с позиции „ДА“ в подкрепа на всички въпроси на националния референдум на 6 ноември 2016г., който е различен от жалбоподателя по настоящото производство. С определение №12659 от 23.11.2016г., постановено по адм. дело №12774/2016г. на ВАС, жалбата е оставена без разглеждане и е прекратено производството по делото. За да постанови този резултат съставът на ВАС се е позовал на чл.159, т.1 и т.4 от АПК. Относно чл.159, т.1 от АПК съставът на ВАС е приел, че решение №3999-НР/11.11.2016г. на

ЦИК не подлежи на самостоятелно обжалване, а контролът на данните в него следва да се осъществи при обжалване на окончателното решение за обявяване на резултатите от гласуването. А за приложението на чл.159, т.4 от АПК същият съд е приел, че [ЮЛ] /различен от настоящия жалбоподател/ няма правен интерес от оспорване решението на ЦИК. Това определение на ВАС е оставено в сила с окончателното определение №13418 от 08.12.2016г. по адм. дело №12774/2016г. на петчленен състав на ВАС.

С обжалваното решение №4000-НР от 11.11.2016г. на ЦИК на основание чл.22, чл.23 и чл.24 във връзка с чл.8, ал.1 от ЗПУГДВМС, решение №3527-НР от 16 септември 2016г. и решение №3999-НР от 11.11.2016г. на ЦИК, са обявени резултатите по трите въпроса от проведения на 06.11.2016г. национален референдум. Резултатите са както следва: брой гласоподаватели според избирателните списъци - 6 865 086; брой на гласувалите гласоподаватели според подписите в избирателните списъци, включително и подписите в допълнителната страница (под чертата) - 3 487 970; брой на гласувалите според намерените в кутията за гласуване пликосе - 3 488 558; общ брой на действителните бюлетини - 3 400 890 и брой бюлетини, намерени в кутията за гласуване без плик - 550.

На въпроса „Подкрепяте ли народните представители да се избират с мажоритарна избирателна система с абсолютно мнозинство в два тура?“ обявените резултатите са: брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „ДА“ - 2 509 864; брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „НЕ“ - 560 024 и брой бюлетини без отбелязан отговор, с отбелязани и двата отговора на въпроса или бюлетини, в които не може еднозначно да бъде определен отговорът на въпроса - 330 928.

На въпроса „Подкрепяте ли въвеждането на задължително гласуване на изборите и референдумите?“ обявените резултатите са: брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „ДА“ - 2 158 929; брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „НЕ“ - 905 691 и брой бюлетини без отбелязан отговор, с отбелязани и двата отговора на въпроса или бюлетини, в които не може еднозначно да бъде определен отговорът на въпроса - 336 180.

И на третия въпрос: „Подкрепяте ли годишната държавна субсидия, отпускана за финансиране на политическите партии и коалициите, да бъде един лев за един получен действителен глас на последните парламентарни избори?“ обявените резултатите са: брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „ДА“ - 2 516 791; брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „НЕ“ - 523 759 и брой бюлетини без отбелязан отговор, с отбелязани и двата отговора на

въпроса или бюлетини, в които не може еднозначно да бъде определен отговорът на въпроса - 359 778.

Освен това е обжалваното решение е посочено, че броят на гражданите с избирателни права е 6 858 572. Също, че броят на участвалите в гласуването граждани според броя на намерените в кутиите за гласуване пликосе е 3 488 558 и е по-малък от броя на участвалите в последните избори за народни представители на 5 октомври 2014г. избиратели, който е 3 500 585.

В обжалваното решение е посочен процентът на участвалите в гласуването в националния референдум граждани - 50,86 на сто; процентът на гласувалите с отговор „ДА“ и „НЕ“ по всеки от трите въпроса. На последно място е посочено „Налице е хипотезата на чл.23, ал.3 от ЗПУГДВМС“, както и че решението следва да се изпрати на Народното събрание на Република България след влизането му в сила.

По делото са представени от жалбоподателя седемнадесет протоколи на СИК, в които има извършени поправки. За нито един от тях няма съставени специални протоколи по чл.279, ал.3 от ИК – оспорена действителност или недействителност на някой глас и взето решение от СИК. Освен това във всички тези седемнадесет протоколи на СИК е посочено, че няма постъпили заявления, жалби, сигнали и възражения.

Според писмо №03.07-109/17.11.2016г. от администрацията на Министерски съвет до Гражданско движение „Днес“ за гласуване в националния референдум са отпечатани 7577000 бюлетини и са осигурени 7236000 пликосе за гласуване. Изисканата от ЦИК обобщена справка за броя на нарушенията, с които са сезирани СИК, РИК и ЦИК по произведения национален референдум, и за взетите решения по тях, сочи, че в ЦИК са постъпили 69 жалби, в РИК са постъпили 43 жалби, а в СИК жалбите са 12. В последната колона от справката са отразени резултатите по жалбите.

За изясняване фактите по спора по делото е назначена тройна съдебна математико-статистическа експертиза, чиято задача се свежда до следното: Първо вещите лица да анализират данните от всички 12340 протоколи на СИК и да установят дали те съответстват на отразените резултата в обжалваното решение на ЦИК, като обхвата на проверката касае данните само по т.3, т.4, т.5.1 „а“, т.5.1 „б“, т.5.1 „в“, т.5.2 „а“, т.5.2 „б“, т.5.2 „в“, т.5.3 „а“, т.5.3 „б“, т.5.3 „в“, т.6, т.6 „а“, т.6 „б“, т.7 и т.8. Или от обхвата на проверката са изключени т.1 /брой гласоподаватели според избирателните списъци/ и т.2 /брой на гласувалите гласоподаватели според подписите в избирателните списъци/ от протоколите на СИК. Данните по т.1 и т.2 от протоколите на СИК не се оспорват от страните, като задачата на вещите лица е поставена така, както е поискано от

жалбоподателя. Втората част от задачата на вещите лица е поставена служебно от съда на основание чл.171, ал.2 от АПК според заявения предмет на оспорване. Тя се свежда до това вещите лица да извършат повторно преброяване на бюлетините и пликите, получени от гласуването в 44-те секционни избирателни комисии, за които ЦИК е коригирала отразените резултати в протоколите на СИК по т.4 от тях /брой бюлетини, намерени в кутията за гласуване без плик/. Целта на тази задача е да бъде проверено дали правилно са коригирани тези данни и колко е действителният брой на намерените бюлетини без пликове в тези 44 секции. Третата част от задачата е обобщаваща първите две задачи и е най-важната част за крайните резултати. Според тази задача експертната е следвало да посочи какви са установените резултати в три варианта: 1. според данните от протоколите на СИК /първата част от задачата/; 2. според приетото в решение №3999-НР от 11.11.2016г. на ЦИК /коригираните резултати/ и 3. според резултатите от повторното преброяване на резултатите от гласуването в 44-те СИК /втората част от задачата/.

По първата част от задачата вещите лица са анализират данните от всички 12340 протоколи на СИК и са установили, че според данните от протоколите на СИК обобщените данни са както следва: т.3 - 3488551; т.4 - 12481; т.5.1 „а“ - 2509580; т.5.1 „б“ - 559986; т.5.1 „в“ - 330778; т.5.2 „а“ - 2158734; т.5.2 „б“ - 906402; т.5.2 „в“ - 336233; т.5.3 „а“ - 2516518; т.5.3 „б“ - 523739; т.5.3 „в“ - 359859; т.6 - 87729; т.6 „а“ - 85496; т.6 „б“ - 1894. По т.7 от протоколите на СИК експертната е установила, че по реда на чл.279 ал 3 от ИК не са установени нарушения изискващи съставянето на протоколи. По т.8 експертната не е могла да даде отговор, но е посочила, че отговорът по тази задача, е отразен в справката на ЦИК за жалбите и сигналите постъпили в ЦИК в изборния ден на 6 Ноември 2016г., предоставена на съда.

Резултатите, приети в решение №3999-НР от 11.11.2016г. на ЦИК /коригираните резултати/ са посочени в заключението на вещите лица и в самото решение на ЦИК. За нуждите на настоящото решение те имат значение само да се видят разликите спрямо данните от протоколите на СИК и от установеното от вещите лица.

За целите на настоящото решение най-важен е отговорът на експертите по посочената по-горе втора част от задачата им, респ. т.3 от обобщаващата трета задача към експертната - резултатите от проверката на всички протоколи на СИК и повторното преброяване на резултатите от гласуването в 44 от тях. Съобразно това вещите лица са установили, че резултатите от гласуването са както следва: т.3 - 3487356; т.4 - 1724; т.5.1 „а“ - 2509955; т.5.1 „б“ - 559890; т.5.1 „в“ - 330843; т.5.2 „а“ -

2158908; т.5.2 „б“ - 905665; т.5.2 „в“ - 336111; т.5.3 „а“ - 2516957; т.5.3 „б“ - 523703; т.5.3 „в“ - 359600; т.6 - 87713; т.6 „а“ - 85604; т.6 „б“ - 1906.

При така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Обжалваното решение №4000-НР от 11.11.2016г. на ЦИК е издадено от компетентен административен орган според чл.22 от ЗПУГДВМС. Затова то не е незаконосъобразно на основание чл.146, т.1 от АПК.

Процесното решение на ЦИК е издадено в законоустановената писмена форма. Правните основания за неговото издаване са посочени в самото решение. А фактическите основания се съдържат в данните от протоколите на СИК и от взетото преди това решение №3999-НР/11.11.2016г. на ЦИК. Затова обжалваното решение не страда от порок по чл.59, ал.2, т.4 от АПК, поради което не е незаконосъобразно на основание чл.146, т.2 от АПК. Поради което са неоснователни оплакванията на жалбоподателя в тази насока.

При постановяване на оспорваното решение са спазени и административнопроизводствените правила. Решението на ЦИК е взето след проведено гласуване от насрочения на 06.11.2016г. национален референдум. То е крайният акт от дейността на СИК, РИК и ЦИК.

Относно приложението на материалния закон съдът приема следното:

Условията, организацията и редът за пряко участие на гражданите на Република България при провеждането на националния референдум са регламентирани в ЗПУГДВМС. Субсидиарно се прилагат нормите на ИК, към които нормата на §2 от ДР на ЗПУГД изрично препраща. Приложими са и нормите от приетата на основание чл.57, ал.1, т.2 и т.3 от ИК Методика за определяне на резултатите от гласуването на националния референдум – приложение към решение №3527-НР/16.09.2016г. на ЦИК.

В случая на първо място следва да бъде обсъдена законосъобразността на решение №3999-НР/11.11.2016г. на ЦИК, което е преюдициално за законосъобразността на обжалваното решение и същото е изрично посочено в обжалваното решение сред фактическите основания за издаване на обжалваното решение. Същото не е нищожно поради липса на компетентност, каквито са възраженията на жалбоподателя, предвид следното:

Според чл.7, ал.1 от ЗПУГДВМС Централната избирателна комисия изпълнява функциите на Централна комисия за провеждане на национален референдум. Съгласно чл.22 от ЗПУГДВМС Централната комисия обобщава данните и обявява резултатите от гласуването в срок до 5 дни след приключване на гласуването. Нормата на §2 от ДР на ЗПУГДВМС разписва, че за всички неуредени в закона въпроси относно произвеждането на национален и местен референдум се прилагат съответните разпоредби на Изборния кодекс. В неговия чл.346, ал.1 е посочено, че ЦИК създава база данни чрез компютърна обработка на протоколите на СИК от страната, данните от машинното гласуване и сканираните екземпляри от протоколите на СИК в страната. Според ал.2 от същия чл.346 на ИК в ЦИК се извършва повторно въвеждане на данните от протоколите на СИК, както и компютърно сравняване на данните от протоколите на СИК, въведени в районните избирателни комисии и в ЦИК, както и се разпечатват различията. Същото се отнася и за протоколите с резултатите от гласуването извън страната – ал.3. При наличие на разлики и при установени очевидни фактически грешки ЦИК се произнася с решение за окончателните числови данни за всеки от случаите и актуализира базата данни – чл.346, ал.4 от ИК. Съгласно ал.5 резултатите от изборите се определят според актуализираната база данни.

В ЗПУГДВМС не е регламентирана процедура за определяне на „окончателни числови данни“ и за „актуализиране на базата данни“ по смисъла на чл.346 от ИК по отношение на резултатите от гласуването за референдум. Затова решение №3999-НР от 11.11.2016г. на ЦИК е издадено при приложението на §2 от ДР на ЗПУГДВМС. В тази връзка неоснователно е възражението на жалбоподателя за нищожност на решение №3999-НР/11.11.2016г. на ЦИК поради липса на компетентност ЦИК да приложи процедурата по чл.346 от ИК, респ. при наличие на очевидни фактически грешки да се произнася с решение за окончателните числови данни и да актуализира базата данни /ал.4/. Възражението е неоснователно, тъй като според чл.22 от ЗПУГДВМС Централната комисия преди да обяви резултатите от гласуването, е задължена да обобщи данни от гласуването. Смисълът на това обобщаване не е просто да се съберат числата от протоколите на РИК, тъй като ЦИК не е регистратор на данни, а съгласно чл.57, ал.1, т.1 и т.2 от ИК упражнява контрол по прилагането на ИК и свързаните с него нормативни актове, както и осъществява методическо ръководство и упражнява контрол върху дейността на изборителните комисии. В този смисъл задължение на ЦИК е да сравни всички данни от гласуването.

При констатирани несъответствия не може да се отрече правомощието на ЦИК да ги отстрани, тъй като тя следва да постанови законосъобразно решение, с което да обяви резултата от гласуването. Това е съответно на задължението на административния орган по чл.35 от АПК да изясни всички факти и обстоятелства от значение за случая, преди да постанови административния си акт. Обратното означава ЦИК да постанови незаконосъобразен административен акт, който не е съобразен с установените грешки от обобщени данни на гласуването. Затова следва, че в ЗПУГДВМС няма специална уредба по тази въпрос и според препращащата разпоредба на §2 от ДР на ЗПУГДВМС да се приложи процедурата по чл.346 от ИК, която е свързана с обобщаване на данните от гласуването по смисъла на чл.22 от ЗПУГДВМС.

Също не може да се сподели становището на жалбоподателя, че §2 от ДР на ЗПУГДВМС препраща към ИК, но само за неуредени въпроси относно произвеждането на референдума, но не и относно отчитане на резултатите от него. При липса на легално определение какво включва произвеждането на референдума, следва да се съобрази нормата на чл.7, ал.1 от ЗПУГДВМС, според която Централната изборителна комисия изпълнява функциите на Централна комисия за провеждане на национален референдум. Нейните функции не приключват с гласуването на гласоподавателите, а с внасяне на резултатите от референдума в Народното събрание – чл.23 от ЗПУГДВМС.

С оглед на изложеното решение №3999-НР/11.11.2016г. на ЦИК не е нищожно, поради което не е нищожно и обжалваното решение №4000-НР/11.11.2016г. на ЦИК.

В настоящото производство предмет на оспорване е решение №4000-НР/11.11.2016г. на ЦИК. С него на основание чл.22 от ЗПУГДВМС Централната изборителна комисия е обявила резултата от гласуването от проведения на 06.11.2016г. национален референдум. Това очертава и предмета на съдебния контрол – дали резултатът от гласуването на националния референдум отговаря на отразения в оспорваното решение. След извършения такъв контрол съдът установи незаконосъобразност на обжалваното решение, предвид следното:

Обжалваното решение е постановено в хипотезата на чл.22 от ЗПУГДВМС – ЦИК обявява резултатите от гласуването. Решението съдържа всички цифрови данни за резултата от гласуването. Установи се обаче, че всички цифрови данни, които са оспорени /без брой гласоподаватели според изборителните списъци и брой на гласувалите гласоподаватели според подписите в изборителните списъци/ следва да бъдат различни от тези, посочени в обжалваното решение. Вещите лица след извършена проверка и анализ на всички 12340 протоколи на СИК и след повторно преброяване на бюлетините и пликите, получени от гласуването в спорните 44-те секционни изборителни комисии, са установили действителните данни за резултата от гласуването. Същите са посочени по-горе в установеното от фактическа страна. Въпреки че не променят резултата по чл.23 от ЗПУГДВМС от гласуването в референдума, жалбата не може да бъде отхвърлена, тъй като това означава да се приемат за действителни цифровите данни за резултата от гласуването в обжалваното решение. И Народното събрание да разгледа резултата от референдума, основан на тези неправилни цифрови данни. Затова обжалваното решение №4000-НР от 11.11.2016г. на ЦИК следва да бъде отменено и преписката да бъде върната на ЦИК за издаване на ново решение, основано на установения в настоящото производство резултат от гласуването.

Така ЦИК следва да издаде ново решение, в което резултатът от гласуването по оспорените цифрови данни да бъде обявен по следния начин : брой на гласувалите според намерените в кутията за гласуване пликите – 3 487 356 /вместо 3 488 558/; общ брой на действителните бюлетини – 3 399 643 /вместо 3 400 890/ и брой бюлетини, намерени в кутията за гласуване без плик – 1724 /вместо 550/.

На въпроса „Подкрепяте ли народните представители да се избират с мажоритарна изборителна система с абсолютно мнозинство в два тура?“ обявените резултати от ЦИК следва да са: брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „ДА“ – 2 509 955 /вместо 2 509 864/; брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „НЕ“ - 559 890 /вместо 560 024/ и брой бюлетини без отбелязан отговор, с отбелязани и двата отговора на въпроса или бюлетини, в които не може еднозначно да бъде определен отговорът на въпроса - 330 843 /вместо 330 928/.

На въпроса „Подкрепяте ли въвеждането на задължително гласуване на изборите и референдумите?“ обявените резултати от ЦИК следва да са: брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „ДА“ – 2 158 908 /вместо 2 158 929/; брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „НЕ“ – 905 665 /вместо 905 691/ и брой бюлетини без отбелязан отговор, с отбелязани и двата отговора на въпроса или бюлетини, в които не може еднозначно да бъде определен отговорът на въпроса – 336 111 /вместо 336 180/.

И на третия въпрос: „Подкрепяте ли годишната държавна субсидия, отпускана за финансиране на политическите партии и коалициите, да бъде един лев за един получен действителен глас на последните парламентарни избори?“ обявените резултати от ЦИК следва да са: брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „ДА“ – 2 516 957 /вместо 2 516 791/; брой на действителните бюлетини (гласове) с отговор „НЕ“ – 523 703 /вместо 523 759/ и брой бюлетини без отбелязан отговор, с отбелязани и двата отговора на въпроса или бюлетини, в които не може еднозначно да бъде определен отговорът на въпроса – 359 600 /вместо 359 778/.

Броят на гражданите с изборителни права не е оспорен и същият е 6 858 572.

Неправилно е определен обаче броят на участвалите в гласуването граждани. По този показател са основателни

оплакванията на жалбоподателя. ЦИК неправилно е приела, че броят на участвалите в гласуването граждани се формира само от броя на намерените в кутиите за гласуване пликосе - 3 488 558. В действителност участвали в гласуването са не само тези, които са гласували с бюлетина с плик, но и тези, за които има подадена бюлетина без плик. Липсата на плик може да се дължи на различни причини, включително и ненамирането на нито един плик в две от СИК, които са посочени в заключението на вещите лица. Подадената бюлетина удостоверява проведено гласуване, поради което липсата на пликосе не води до изключване на бюлетините без пликосе от броя на участвалите в гласуването граждани. Съобразно това в решението на ЦИК броят на участвалите в гласуването граждани следва да бъде 3 489 080 /три милиона четиристотин осемдесет и девет хиляди и осемдесет/. Това число отразява сбора на намерените в кутията за гласуване пликосе - 3 487 356 и бюлетините, намерени в кутията за гласуване без плик - 1724. При този резултат от 3 489 080 участвалите в гласуването граждани следва да бъде направена последващата съпоставка по чл.23, ал.1 и ал.3 от ЗПУГДВМС - дали в гласуването за референдума са участвали повече или по-малко от участвалите в последните избори за Народно събрание.

При тези резултати от гласуването ЦИК следва да постанови новото си решение. Останалите цифрови данни в решение №4000-НР от 11.11.2016г. на ЦИК касаят съпоставка и анализ на вече посочените данни за резултата от гласуването. Затова не е необходимо да бъдат давани задължителни указания в тази част.

Извън изложеното, останалите възражения и оплакванията на жалбоподателя са неоснователни.

Неоснователно е становището на прокурора от Върховна административна прокуратура, което съвпада с възражението на жалбоподателя, че обжалваното решение в частта му, отразяваща брой бюлетини, намерени в кутията за гласуване без плик, следва да отразява числото 12 481. Последното число отразява данните в т.4 от протоколите на СИК. ЦИК по реда на чл.346 от ИК §2 от ДР на ЗПУГДВМС с т.1 от решение №3999-НР от 11.11.2016г. е установила очевидни фактически грешки в попълването на т.4 при 44-те СИК и е приела, че числото в тях е „нула“. Както вече се каза ЦИК може да отстранява очевидни фактически грешки по реда на чл.346 от ИК §2 от ДР на ЗПУГДВМС. Спорът по настоящото дело е дали е налице очевидна фактически грешка при попълването на т.4 от 44-те СИК, респ. какъв е действителният брой на бюлетините, намерени в кутията за гласуване без плик. Именно затова съдът постанови да бъде извършено повторно преброяване на резултата от гласуването на 44-те СИК. Вещите лица в присъствието на представител на жалбоподателя са извършили отваряне на чувалите с изборните книжа и повторно преброяване на резултата от гласуването. Установеното по този начин за всяка от 44-те СИК е подробно описано в заключението на вещите лица. Въз основа на това е установено категорично, че посочените числа в т.4 от 44-те СИК не отговаря на резултата от гласуването, обективно установен от вещите лица. Съдът не може да приеме, че отразеното в т.4 от 44-те СИК е действително, тъй като зад така посочените числа в 44-те протокола на СИК не стоят бюлетини за гласуване, респ. не удостоверяват подадени гласове. Обратното означава изкривяване на резултата от гласуването. Установеният общ резултат за всички СИК е посочен в заключението на вещите лица. Съдът при постановяване на решението си се основава на така установения резултат, тъй като това е обективно установеното. В същата насока неоснователно е и възражението, че протоколите на СИК са официални удостоверителни документи, поради което решението за обявяване резултата от гласуването следва да се основава на тях. Протоколите на СИК действително са официални удостоверителни документи. Но в случая се касае за законоустановено право на ЦИК при обобщаване на резултата от гласуването да отстранява очевидни фактически грешки в протоколите на СИК. Именно това е извършено от ЦИК и при извършения съдебен контрол /както вече се каза/ се установи, че действително зад отразеното в т.4 на 44-те протокола на СИК не стоят подадени бюлетини за гласуване. Точно затова от значение е действителният резултат от гласуването, който беше установен в настоящото производство и следва да бъде обявен при постановяване на новото решение на ЦИК.

Не може да се сподели възражението на жалбоподателя, че обжалваното решение №4000-НР/11.11.2016г. на ЦИК е нищожно поради несъответствието му с целта на закона. В действителност обжалваното решение отразява резултата от гласуването според данните от протоколите на СИК и извършените поправки на очевидни фактически грешки в 44 от тези протоколи. Затова то отговаря на целта на закона - обявяване резултата от гласуването.

Неоснователно е искането на жалбоподателя да бъде обявена нищожността на обжалваното решение в частта му, в която е посочено „Налице е хипотезата на чл.23, ал.3 от ЗПУГДВМС“. Тази част е в края на обжалваното решение след като преди това е обявен резултатът от гласуването. Посоченото има декларативно действие и не е незаконосъобразно, тъй като отговаря на обявения преди това резултат от гласуването и последиците от този резултат според чл.23, ал.3 от ЗПУГДВМС.

Приложената по делото представена от ЦИК обобщена справка за броя на нарушенията, с които са сезирани СИК, РИК и ЦИК по произведения национален референдум, и за взетите решения по тях, не може да се приеме, че се отразило на резултата от гласуването. Още повече, че според отразеното в т.7 от протоколите на всички 12340 СИК експертизата е установила, че по реда на чл.279 ал 3 от ИК не са установени нарушения касаящи действителността на бюлетините. Освен това оплакванията на жалбоподателя в тази насока са свързани с твърдения за гласуване от гласоподаватели без пликосе и са насочени към ревизиране броя на участвалите в гласуването граждани. Но както се посочи по-горе при определяне броя на участвалите в гласуването се зачитат както установените пликосе с бюлетини, така и бюлетините без пликосе.

Представени от жалбоподателя седемнадесет протоколи на СИК, в които има извършени поправки също не могат да обосноват различен резултат от установения по-горе. Вещите лица са анализирали резултатите от всички протоколи на СИК и са установили действителния резултат. За нито един от представите от жалбоподателя протоколи на СИК няма съставен специален протокол по чл.279, ал.3 от ИК - оспорена действителност или недействителност на някой глас и взето решение от СИК. Освен това във всички тези седемнадесет протоколи на СИК е посочено, че няма постъпили заявления, жалби, сигнали и възражения.

С оглед на изложеното по-горе обаче за действителния резултат от гласуването обжалваното решение на ЦИК следва да бъде отменено и преписката върната на ЦИК за ново произнасяне при спазване на посочените задължителни указания на съда по тълкуването и прилагането на закона.

Водим от гореизложеното и на основания чл.24 от ЗПУГДВМС във вр. с чл.172, ал.2, пр.2 във вр. с чл.173, ал.2 от АПК, Върховният административен съд, четвърто отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №4000-НР от 11.11.2016г. на Централната избирателна комисия.

ВРЪЩА преписката на Централната избирателна комисия за ново произнасяне при спазване задължителните указания на съда по тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването на страните, пред петчленен състав на Върховния административен съд.